

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології

на тему:

ПОХОДЖЕННЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЇЇ
ДІАЛЕКТНА ОСНОВА

Студентки групи Пкор 21-19
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання

Освітньої програми:

Корейська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066 Східні мови та
літератури (переклад включно),

перша – корейська

Шестак Єви Вадимівни

Науковий керівник:

Ст. Викл. Тогобицька А. І.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1.....	6
ВИНИКНЕННЯ ДІАЛЕКТІВ ТА МЕТОДИ ЇХ ДОСЛІДЖЕННЯ.	
ДІАЛЕКТИ ЛІТЕРАТУРНОЇ КОРЕЙСЬКОЇ	
МОВИ.....	
1.1 Виникнення та методи дослідження діалектів.....	6
1.2 Сеульський діалект.....	12
1.3 Пхеньянський діалект.....	14
1.4 Пусанський діалект.....	17
1.5 Діалект Чолладо.....	19
1.6 Діалект Чеджу.....	21
1.7 Чхунчхонський діалект.....	23
Висновки до Розділу 1.....	24
РОЗДІЛ 2.....	26
ПОХОДЖЕННЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЇЇ	
ДІАЛЕКТНА ОСНОВА.....	
2.1 Походження та розвиток літературної корейської мови.....	26
2.2 Діалектна основа літературної корейської мови.....	34
Висновки до Розділу 2.....	36
ВИСНОВКИ.....	38
АНОТАЦІЯ.....	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	42

ВСТУП

Літературна корейська мова є невичерпним джерелом для дослідження історії та культури Корейського півострову, також вона стала основою для походження багатьох діалектів Кореї, хоча сама також є діалектом центральної Кореї, тобто міста Сеул.

Століття Корея перебувала спочатку під правлінням та впливом Китаю, а потім багато років під окупацією японських військ. Усі вони хотіли насадити корейському народу свої правила не тільки у побуті, але й власну писемність та систему алфавіту. Дуже довго корейці користувалися Ханджа, тобто системою китайських ієрогліфів, але у п'ятнадцятому столітті Король Седжон Великий разом із науковцями-лінгвістами створив корейську систему письма Хангиль, що стало відправною точкою у розвитку літературної корейської мови та її діалектної основи.

Хоча ще довгий час після свого створення Хангиль вважався другосортною мовою для неосвіченого народу, а Ханджа досі мала авторитетний статус у колах науковців та політиків, багато тогочасних корейських поетів та літераторів бачили красу та досконалість Хангилю та почали використовувати його як мову своїх творів та записів у форматі щоденників.

Під час окупації Корейського півострову Японією, корейська мова була під забороною. Японці намагалися насаджувати японську мову та японську систему алфавіту, де наявні дві системи письма, одна із яких також мала китайські ієрогліфи. Але завдяки Хангилю та любові і гордості корейців до неї та своєї країни, вони продовжували таємно викладати корейську мову у багатьох школах, що не давало корейському народу забувати про свою історію, культуру та гідність, та допомогло позбутися японських окупантів.

Сьогодні система письма Хангиль є офіційною корейською мовою у Південній Кореї, хоча досі іноді можна побачити у назвах газет, новин тощо Ханджа для уточнення деяких корейських слів. Також зараз існують рухи противників використання китайської системи письма, які бажають повного усунення цієї системи, та рухи противників, які виступають за подальше

використання Ханджа і вважають, що китайські ієрогліфи є невід'ємною історичною частиною корейської мови. Але поки що тенденція використання Ханджа не зменшується.

Діалекти літературної корейської мови розвивалися у один із нею час. Кожен із діалектів має свої особливості, наприклад, граматичні, фонетичні, лексичні тощо, тому ми можемо сказати, що кожен із них пройшов власний шлях розвитку. Ті носії діалектів, які жили далеко від інших поселень та не мали змоги багато подорожувати півостровом, створили діалекти, які мають велику відмінність від літературної корейської мови та складні для розуміння її носіям та носіям інших діалектів. Діалекти корейської мови дуже важливі для дослідження додаткових відомостей про історію та культуру тогочасної Кореї, особливості та відмінності життя її окремих провінцій, вплив діалектів на подальший розвиток корейської мови тощо.

Багато філологів-дослідників мали інтерес до дослідження діалектів світу, тому вони створили безліч дієвих методів для збору інформації про різні діалекти, починаючи від опитування носіїв певних діалектів різних соціальних статусів та вікових груп, закінчуючи анкетуваннями представників освіти тощо. На основі цих досліджень були створі різні довідкові матеріали про діалекти, атласи, мапи і так далі, що сьогодні допомагає науковцям і далі проводити їх дослідження та вдосконалення систем збору інформації про мови та діалекти світу.

Актуальність цього дослідження полягає у сьогоднішній важливості літературної корейської мови у світі, так як зараз багато людей обирають для вивчення саме її через особисті чинники, політичні або економічні тощо. Дослідження історії та походження літературної корейської мови та її діалектної основи поліпшить опанування корейської мови, допоможе краще зрозуміти історичні та соціальні передумови чому корейська мова сьогодні має саме такий вигляд та стане поштовхом для продовження її розвитку і збереження у світі.

Метою цієї роботи є відслідковування та систематизування отриманих знань про зародження та розвиток літературної корейської мови та її діалектної основи

для подальшого використання цих матеріалів у вивченні історії, культури та мови Кореїського півострову, щоб зробити цей процес зрозумілішим та легшим.

Відповідно до мети ми ставимо такі **завдання**:

1. Вивчення створення та методів дослідження діалектів;
2. Вивчення та порівняння діалектів Кореї;
3. Дослідження історичного та культурного зародження та розвитку літературної корейської мови;
4. Дослідження впливу діалектів на літературну корейську мову.

Об'єктом дослідження є літературна корейська мова та її діалектна основа.

Предметом дослідження вплив діалектної основи на літературну корейську мову.

Матеріалом дослідження слугували лексичні одиниці літературної корейської мови та її діалектів, а також деякі граматичні конструкції.

Методами для дослідження обраної теми були описовий метод для вивчення історичної та культурної складової розвитку літературної корейської мови та шляхів для вивчення діалектів науковцями, та метод порівняння діалектів корейської мови.

Наукова новизна цієї роботи полягає у більш детальному вивченні діалектів корейської мови на основі прикладів із лексичними одиницями та граматичними конструкціями, а також порівняння діалектів між собою на знаходження спільних або відмінних рис через те, що існує лише невелика база досліджень стосовно діалектів корейської мови.

Практичне значення має на меті висвітлити засади історичного та культурного розвитку корейської літературної мови та її діалектів, та які перешкоди поставали на цьому шляху, а також вивчити відмінності у цих діалектах. Це дослідження може бути корисним під час вивчення корейської мови, ознайомлення з її історією та історією діалектів, під час семінарських виступів, у підготовці до лекційних занять стосовно цієї теми тощо.

РОЗДІЛ 1. ВИНИКНЕННЯ ДІАЛЕКТІВ ТА МЕТОДИ ЇХ ДОСЛІДЖЕННЯ. ДІАЛЕКТИ ЛІТЕРАТУРНОЇ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ

Корейська мова завжди була прикладом того, як на маленькому півострові можуть утворитися багато похідних від неї діалектів, деякі з яких взагалі є незрозумілими для носіїв літературної корейської мови, яку ще називають сеульським діалектом. Діалекти Кореї відрізняються особливою різноманітністю у лексичному складі, фонології тощо, також кожний із них належить певному регіону Корейського півострову. Вважається, що діалекти сьогоденної Кореї зазнали незначних змін від давнього корейського періоду. Можливими причинами для їх утворення вважається те, що становлення норм та правил літературної корейської мови відбулося відносно недавно, також через те, що люди в основному проживали все життя лише у певному регіоні, тобто в одному соціумі та не віддаляючись від дому, тому їх мова набувала власного колориту як лексичного, так і граматичного, через що з'являвся новий діалект. Також зараз у Кореї існують, як і в інших країнах світу, соціальні діалекти, які стосуються відмінностей у мові між різними соціальними статусами, віковими категоріями або гендерними відношеннями. Але досі регіональні діалекти є більш дослідженими з більшою науково-доказовою базою, ніж соціальні діалекти.

1.1 Виникнення та методи дослідження діалектів

Діалекти притаманні майже кожній мові, інколи буває, що діалект якоїсь певної мови має дуже різних лексичний склад із нею. Досі немає точної відповіді чому та як у мовах з'являються діалекти, але є чимало теорій. Найбільш розповсюдженою думкою є те, що у різних регіонах країн люди мають відмінності у побуті та інколи у культурі, через що з'являються нові поняття або терміни тощо. Також чинником для розвитку діалектизмів можуть бути певні історичні події, запозичення з мов інших держав, які мають спільний кордон із цим регіоном, міграція впродовж тривалого часу та інші.

Зазвичай діалекти, як вже було зазначено, мають відмінний від літературної мови лексичний склад, норми граматики також можуть відрізнятися. Часто бувають випадки, коли діалект настільки відмінний від офіційної мови, що носій мови, який не знає цього діалекту, майже нічого не розуміє. Саме тому інколи діалект вважають на офіційному рівні окремою мовою. Сьогодні швидкому розвитку діалектів сприяють соціальні мережі тощо, де їх користувачі вигадують нові слова, які дуже часто потім входять до повсякденного мовлення багатьох людей молодшого віку. На розвиток діалектів може впливати також такий фактор, як відгородження від офіційної літературної мови та вплив мови сусідньої країни, через що діалект стає схожим більше на мову цієї країни. Кожній мовній системі притаманні зміни за рахунок літературної мови або впливу на мову від переселення людей з різних регіонів. Діалект може існувати не тільки на великій території, але ще й у окремих родинах. Саме тому до літературної мови додаються діалектні слова, бо у користувачів таких слів вже виробилася звичка до їх вживання, тож вони стають із часом невід'ємною частиною мови і їх поповнення тільки зростає. Буває таке, що певна група населення за рахунок якихось факторів починає жити у соціумі іноземної мови та поступово переходить на домінуючу у цьому суспільстві мову, але не оволодіває нею на рівні літературної мови, тому відбувається змішання їх рідної та запозиченої мови, що створює власний діалект саме цієї групи населення. Але не зважаючи на те, що цей діалект виник поза межами своєї літературної мови, він зазвичай притримується певних граматичних норм літературної мови, але є самостійним для того, щоб продовжувати додавати у свій лексичний склад нові слова на позначення назв предметів, природних явищ тощо.

Діалектом також можуть вважатися різні шляхи розвитку літературної мови. Саме тому дослідження діалектів є важливим для розуміння того, який шлях у розвитку пройшла літературна мова та якою вона могла бути або якою вона була у минулому. Тому що іноді у діалектах можна зустріти застарілі норми офіційної мови, які на цей час вже пройшли етап видозміни або зовсім зникли.

Діалекти мають свої класифікації, тому їх можна класифікувати, наприклад, за географічним критерієм. Вони можуть бути місцевими, регіональними або

національними. Усі три критерії мають відмінність у тому, яка кількість людей використовує певний діалект. Приміром, місцевий діалект стосується до невеликого населеного пункту, як-от село або місто. Регіональним діалектом можна назвати такий різновид мови, яким користується населення певного регіону, області або навіть країни. Найбільш уживаними є національні діалекти, якими можуть користуватися населення двох чи більше країн. Також діалекти можуть мати відмінності між собою у фонетиці та граматиці. Кожен діалект є особливим завдяки власному шляху щодо розвитку, тому кожен зазвичай має відмінні від інших діалектів фонологічні особливості та граматичні конструкції. Також не варто забувати про лексичний склад мови, коли у одній літературній мові може налічуватися декілька діалектів і всі вони можуть мати різні слова на позначення одного й того самого предмету. Така класифікація може називатися лінгвістичною. Цікавим є те, що дослідники діалектів створюють мапи на позначення цього явища відмінності слів та норм мови, тож вони наносять на мапі географічні позначки, щоб окреслити певні регіони з власними діалектами, яким притаманні певні граматичні, фонетичні, лексичні особливості тощо. Такі класифікації показують які зв'язки мають діалекти з їхніми літературними мовами та слугують матеріалом для вивчення історичного шляху, тобто розвитку та культурної цінності як літературної мови, так і діалектів, допомагають дізнатися навіть менталітет та спосіб життя того населення, яке використовує певний діалект чи мову (Jeon Lisa, 2013).

Навіть якщо декілька діалектів з'явилися від одної літературної мови, вони можуть бути настільки різними, що будуть вважатися абсолютно різними мовами, бо носії цих діалектів та носій літературної мови можуть майже не розуміти один одного. Дослідникам-філологам добре відомо, що багато західних мов у давнину були лише діалектами від латинської мови, але зараз вони функціонують як незалежні та офіційні мови. Це такі мови, як італійська, французька, іспанська тощо, а англійська, німецька, шведська, голландська мови були діалектами германських мов. Слід зазначити, що хоч діалекти і представляють собою важливу складову розвитку літературної мови та невичерпне джерело для її дослідження, але досі у суспільстві діалекти вважаються мовами для людей нижчого соціального статусу.

Головною причиною такого ставлення є те, що діалекти зазвичай поширені на певних невеликих територіях, таких як села чи невеликі міста, як вже було зазначено вище, тому про них говорять, що це сільська мова.

Ще у минулому столітті філологи почали активно досліджувати діалекти різних мов та намагалися створювати довідникові матеріали з граматики та лексики. Для цього вони багато часу приділяли спілкуванню з робочим класом, селянами та людьми похилого віку, яким було притаманно спілкуватися видозміненою літературною мовою, тобто діалектом. Із цього стало відомо, що навіть у спільному регіоні може бути декілька діалектів, які не мають чітких мовних норм та кожен із яких має відмінності навіть у фонетиці. Також поширеним методом у вивченні діалектів були опитування носіїв діалектів під запис на диктофон або створення завдань літературною мовою на переклад діалектами. Такий варіант дослідження мав переваги у швидкості отримання результатів та вищій рівень їх точності. Наприклад, таким чином був створений лінгвістичний атлас Франції, коли у двадцятому столітті впродовж більш ніж двадцять років дослідники-філологи подорожували містами та селами Франції, щоб зібрати матеріали для дослідження місцевих діалектів. Використовувалися методи, які вже були зазначені вище, тобто розробка завдань на переклад, розмова з носіями діалектів під запис на папері або на диктофон тощо. Питання ставилися не лише про лексичне наповнення діалекту, але й про граматичні, фонетичні відмінності, філологи намагалися дізнатися навіть про історичні передумови для появи та розвитку того чи іншого діалекту. Після цього довготривалого дослідження були створений так званий лінгвістичний атлас Франції, де були показані та розписані діалекти у межах їх регіонів, їх лексичні, граматичні, фонетичні особливості, тобто відмінності від літературної мови, та історію шляху розвитку, якщо вона була відома. Над цим атласом працювали багато філологів, кожен із яких досліджував та потім обробляв і систематизував інформацію лише про один регіон, тож потім ці дані стали найкращими матеріалом для ознайомлення та вивчення діалектів Франції і також лінгвістичний атлас Франції запровадив стандартизацію транскрибування та встановлення мовних зразків літературної французької мови. Також був створений лінгвістичний атлас

Німеччини для вивчення діалектів німецької мови, для якого використовувалися однакові методи дослідження. Його створення допомогло більш детально розглянути культурні та лінгвістичні особливості Німеччини та німецької мови. До того ж існують фонетичні атласи, коли дослідники діалектів відмічають на мапі фонетичні особливості кожної мови світу. Ідея для їх створення з'явилася у кінці дев'ятнадцятого століття у датського філолога Ото Єсперсена, він першим створив мапу з фонетичними нормами діалектів датської мови за допомогою тих самих методів. За його прикладом у наступні роки були створені фонетичні атласи скандинавської, шведської, норвезької мов тощо. Потім європейськими та американськими філологами були розроблені нові методи для збору інформації для атласів фонетики, що сприяло їх розвитку з більш детальною інформацією про фонетику багатьох мов світу. Також є Міжнародний фонетичний алфавіт, який є систематизованим набором звуків багатьох мов світу. Це є схожим варіантом до транскрипції іноземних слів, бо допомагає читати їх за нормами мови, до якої належить це слово. Такий алфавіт має власні символи на позначення звуків, їх налічується більше сотні символів. Вони дають змогу філологам, які досліджують іноземні для себе мови, правильно читати та вимовляти слова цих мов. До того ж Міжнародний фонетичний алфавіт дає змогу вивчати як звуки мов змінювалися з ходом історії та просто протиставляти фонетичні норми різних мов та діалектів, які походять від однієї літературної мови. Але цей метод дослідження фонетичних звуків не підходить для всіх мов, бо стандартизована система фонетичного алфавіту не може бездоганно врахувати усі нюанси фонетики усіх мов світу. Тому слід знати, що окремі знаки можуть мати відмінне від звичайного використання в залежності від обставин та знаходження у слові.

Якщо із однієї літературної мови може вийти декілька діалектів, то можна зробити висновок, що кількість діалектів у світі значно переважає кількість офіційних мов. Тому дослідження діалектів грає велику роль у дослідженні мовних особливостей, таких як побудова граматики, шляхи накопичення лексичного складу мови, способи комбінації слів та звуків, фразеологізмів та жаргонізмів тощо.

Діалекти створилися не тільки завдяки літературній мові, а ще й завдяки соціальному середовищу, де через певний історичний та культурний досвід формуються фразеологізми. Фразеологізм одного діалекту може бути незрозумілим носіям інших мов, бо він буде використовуватися виключно у регіоні цього діалекту. Також буває таке, що фразеологізми створюються на основі фразеологізмів інших мов, але при цьому зазнають видозмін у характеристиці або формулюванні. На відмінність у значеннях фразеологізму так само може впливати акцент і тональність. Наприклад, у деяких штатах Америки вимова може змінювати значення деяких фразеологізмів.

Вище вже було зазначено, що інтернет та соціальні мережі сьогодні впливають на розвиток не тільки літературної мови, але й її діалектів. Завдяки змозі швидко обмінюватися повідомленнями з багатьма людьми з інших регіонів або країн, які мають інші мовні норми, люди можуть масово змінювати граматичне використання свого мовлення, додавати нові лексичні одиниці, переймати фонетичні особливості тощо. Але серед науковців-філологів також існує думка, що інтернет може стати першопричиною для деградації діалектів світу та їх повного або часткового зникнення. Хоча через інтернет відбувається поширення діалектів усього світу, що допомагає більшій кількості людей дізнаватися про них та навіть вивчати, але також через це може відбуватися приведення діалектів до певних стандартів, коли користувачі інтернету будуть використовувати нові всенародні шаблони не тільки у соціальних мережах тощо, але й спілкуватися ними у повсякденному житті. Це може стати причиною для зниження рівня відмінності між діалектами різних мов, що є негативним процесом. Також може постраждати граматики мов та діалектів через те, що користувачі інтернету звикли до швидких та коротких обмінів повідомленнями чи коментарями, коли граматичні норми та стандартні скорочення піддаються видозмінам і зберігаються у звичці людей.

Існуючий метод генеративної граматики також застосовується для вивчення та систематизованого документування діалектів різних мов. Цей метод має на меті обрис структурних норм для розкриття того, який спосіб написання речень на певному діалекті є правильним або ні. Тому метод генеративної граматики ідеально

підходить для визначення граматичної, граматичної, лексичної, синтаксичної систем діалекту та їх подальшого приведення до системи правил та норм одного та інших діалектів. До того ж такий метод використовують для відстеження зв'язків між діалектом та літературною мовою для з'ясування чому ці мови мають такі відмінності. Але генеративна граматики показує кращий результат дослідження, коли використовується разом із іншими методами, які були вже згадані вище. Із її допомогою неможливо повністю та чітко відтворити усі мовні особливості, які потребують чітких понять, бо генеративна граматики може давати досить теоретичні знання про діалекти та мови.

Метод соціальної діалектології допомагає висвітлювати дію соціальних чинників стосовно фонології мов та діалектів, тобто вживання лексичного складу мов, їх вимова, застосування граматики та синтаксису тощо. Тобто соціальна діалектологія досліджує як люди несхожих соціальних положень говорять, використовуючи типові для їх статусу слова, словосполучення, акцент та вимову та інше. Такі дослідження стануть у нагоді при розумінні причин розбіжності у поглядах людей одного діалекту або мови, але з різним соціальним статусом.

Отже, діалекти є маркетом для розуміння того, що літературні мови продовжують існувати та розвиватися у народі, створюючи певні діалекти. Вони завжди були важливою частиною спадщини мовної та мовленнєвої культур різних народів, завдяки діалектам можна більше дізнатися не тільки про літературну мову, від якої походить цей діалект, але й прослідити історичні становлення та розвиток культури народів усього світу.

Філологів-дослідників ще століття назад цікавив феномен діалектів у мовах, тож вони винайшли різноманітні методи та інструменти для їх широкого та точного дослідження у ділянці граматики, морфології, фонетики, синтаксису тощо. Усе це є ефективним інструментом для систематизації знань про мови та діалекти і пошуком нових методів для допомоги у вивченні іноземних мов та діалектів не лише для слідування мовних норм, але й для їх доречного використання.

1.2 Сеульський діалект

Діалект столиці Південної Кореї Сеулу, який ще називають *서울말*, де *서울* — «Сеул», а *말* — «мова», вважається літературною офіційною корейською мовою. Він використовується не тільки у Сеулі, а ще у центральній та північній частині Кореї. Постає питання, чому саме діалект Сеулу став офіційною мовою. Все через те, що Сеул протягом довгого часу був центром Південної Кореї з найбільшими показниками, такими як економічний показник, культурний тощо. До того, як це місто стало столицею, його попередник Кесон знаходився дуже близько від Сеулу, тож можна сказати, що теперішня столиця корейців та сеульський діалект були у пріоритеті ще багато століть назад навіть не маючи його офіційного закріплення на державному рівні. Але слід зазначити, що розвиток сеульського діалекту не відбувався окремо від інших діалектів тогочасної Кореї. Він прогресував разом із іншими діалектами через народне повсякденне життя та їх творчість, тож ввібрав у себе багато тих самих особливостей, що й інші. Із цієї причини сеульський діалект все таки не можна вважати за зразок літературної мови, хоча офіційно він таким є. Серед корейців навіть існує думка, що можна зрозуміти характер людини за тим на якому діалекті вона говорить. Більша частина південнокорейців позитивно ставляться до діалекту Сеулу, називаючи його доволі спокійним та приємним. Також цей діалект є найбільш бажаним діалектом, яким повинна володіти ідеальна друга половинка для більшості корейців.

Варто зазначити той факт, що сеульський діалект має певні відмінності з літературною корейською мовою, які розвинулися з часом. Наприклад, відмінною може бути фонетика, тобто вимова. Звук *ㅏ* — «о» може вимовлятися як звук *ㅑ* — «йо»; звук *ㅓ* — «дж» як звук *ㅕ* — «ч». Різниця існує також стосовно використання та написання корейських сполучників, сполучник *그리고* — «і», «потім» може використовуватися у формі *그저나* — «потім», слово *그러므로* — «тому», «з цієї причини» вживатися, як *그 때문에* — «тому». Просто слова також можуть відрізнятися від їх звичайного вигляду у літературній корейській мові. Так наприклад слово *다른* — «інший» може писатися, як *달라* — «другий», *같이* —

«разом» як *같이*다 — «разом». У користувачів сеульського діалекту зазвичай існує звичка використання певних нетипових слів на позначення тих, які стандартно використовуються у літературній корейській мові. До прикладу, слово *싫어하다* — «не подобається» часто замінюється словом *아플다* — «загоюватися» у значенні відрази. Така сама ситуація відбувається зі словом *힘들다* — «важко», «складно», його замінюють на *견드리다* — «роздратовувати», «набридати» тощо. У сеульському діалекті граматичні форми хоча і не зазнають змін, але деякі можуть або зникати, або додаватися до слів або словосполучень у нетиповий для літературної корейської мови спосіб. Якщо у літературній мові присвійність виражається граматичною формою *의*, яка додається до займенників, іменників, власних імен тощо, як *나의*, *저의*, *아버지의* — «мій», «тата», то у діалекті Сеулу ця форма не використовується. Така сама ситуація відбувається з граматичною формою *은/는*, яка використовується для підсилення конкретизації якогось предмета, місця тощо, також вона використовується разом із іменами людей після слова *씨*, яке додається до імені. Наприклад, у літературній корейській мові речення *이제는 제니 씨는 극장에서 영화를 보고 있다* — «Зараз Джені дивиться фільм у кінотеатрі» у сеульському діалекті може бути, як *이제 제니 씨 극장에서 영화를 보고 있다*. Граматична форма *고* у літературній корейській мові за правилами використовується, як *먹고*, *보고* — «їм і..», «дивлюся і..», у діалекті вона буде, як *먹구*, *보구* тощо.

Отже, хоча діалект Сеулу хоч і вважається офіційною мовою Південної Кореї, але він має відмінності з літературною корейською мовою. Як вже було зазначено, ця відмінність полягає у використанні різної лексики на позначення одного терміну, специфіка використання граматичних конструкцій, скороченні слів, відмінності у фонетичному аспекті, тобто коли голосні звуки у сеульському діалекті можуть звучати більш коротко.

1.3 Пхеньянський діалект

Пхеньянський діалект, тобто літературна мова Північної Кореї, отримала цей статус у 1966 році, також він ще має назву $\frac{\text{문}}{\text{화}}\text{어}$ — «культурна мова», яка походить від слова $\frac{\text{문}}{\text{화}}$ — «культура». Але хоча назва має стосунок до культурного аспекту, правління Північної Кореї, яка також має аббревіатуру КНДР (Корейська Народно-Демократична Республіка), прийняло рішення присвяти мови народу, тобто робочому класу. Зараз цей діалект можна почути не лише у самій Північній Кореї, бувають випадки, коли мешканці Південної Кореї, які живуть у регіонах на кордоні з КНДР, також використовують пхеньянський діалект.

Цікаво, що діалект Пхеньяну розвивався відмінним від діалекту Сеулу шляхом через розбіжності у політичних поглядах та у заходах щодо розвитку та навчання народу країни. Саме тому носій південнокорейського діалекту майже не буде розуміти носія північнокорейського діалекту та навпаки. У пхеньянському діалекті утворилося багато нових слів, яких немає у мові Південної Кореї, на основі власної ідеологічної системи $\frac{\text{주}}{\text{체}}$ — «Чучхе». Якщо розібрати це слово по частинах, перша частина $\frac{\text{주}}$ — «чу» буде перекладатися, як «господар», а друга частина $\frac{\text{체}}$ — «чхе» буде, як «тіло» або «природа». Сама концепція Чучхе побудована на бажанні влади КНДР наголосити на незалежності Північної Кореї від інших ідеологічних систем, тобто щоб народ країни мав змогу самостійно створювати своє майбутнє у гармонії з природою та світом. Тому з появою цієї ідеологічної системи з'явилося слово $\frac{\text{주}}{\text{체}}\frac{\text{화}}$ — «чучхеізація», де друга частина слова $\frac{\text{화}}$ може виступати у ролі суфікса зі значенням «становитися/створити таким чином».

Діалект Пхеньяну має особливу тональність, яку ще називають акцентом, що дуже відрізняє його від діалектів Південної Кореї. Зазвичай цим діалектом говорять дуже емоційно, щоб додатково наголосити на повазі мовця до своєї країни, влади та мови Пхеньяну. Також у північному діалекті наголос у словах, які мають закінчення з голосним звуком, припадає не на перший склад, а на другий. Також

звук ㅈ — «дж» у варіанті пхеньянського діалекту вимовляється м'якіше, ніж у сеульському варіанті.

Лексика північного діалекту також характеризується відсутністю слів на позначення деяких понять. Наприклад, у КНДР народ не має сплачувати податки, тому слово на його позначення 세금 — «податок» зовсім зникло. Оновлення отримали правила орфографії, коли типові слова і для Південної Кореї почали записувати по іншому з використанням букви ㄹ — «р» тощо. До прикладу, слово 노동 — «праця», «труд» стало писатися та вимовлятися, як 로동; слово 내일 — «завтра», як 래일; слово 사과 — «яблуко», як 사파; слово 역사 — «історія», як 력사; слово 이유 — «причина», як 리유 тощо (Кан Ден Сік, 2011).

Деякі слова на позначення предметів або понять у пхеньянському діалекті використовуються лише одним певним словом, наприклад, якщо у сеульському діалекті на позначення телефону зазвичай використовують слово 핸드폰 — «смартфон», «телефон», у діалекті Пхеньяну будуть використовувати слово 휴대전화 — «мобільний телефон». Так само відбувається зі словами 채소 — «овочі» у південному діалекті та 남새 — «овочі» у північному; 상추 — «лист салату» у південному та 부루 — «лист салату» у північному; 노엽게 하다 — «ображати» у південному та 노엽히다 — «ображати» у північному; 많이 — «багато» та 수태 — «багато»; 무척 — «дуже», «доволі» та 무등 — «дуже», «доволі»; 하복 — «корейський традиційний одяг» та 조선옷 — «корейський традиційний одяг»; 아이스크림 — «морозиво» та 얼음보숭이 — «морозиво» тощо.

Також у пхеньянському діалекті заміна букв на звук ㅈ — «дж» у лексиці літературної корейської мови відбувається у таких словах: 길 на 짚 — «дорога»; 기름 на 지름 — «олія»; 도약 на 조약 — «договір»; 김치 на 짐치 — «кімчі» та інші.

Отже, пхеньянський діалект використовується у Північній Кореї, тобто є їх літературною корейською мовою, та побудований на ідеологічній системі Чучхе.

Було розглянуто, що він має відмінності між сеульським діалектом у вимові, інтонації, варіативності використання лексики на позначення одних понять та навіть їх відсутність через іншу систему життя північних корейців. У діалекті Пхеньяну можна прослідкувати намір влади до відокремлення свого народу, мови від вже існуючих правил та уявлень інших держав, тобто спротив новому та іноземному.

1.4 Пусанський діалект

Діалект міста Пусан, який ще називають *부산말*, де *부산* — «Пусан» та *말* — «мова», можна зустріти на півдні Кореї. Ним користуються багато корейців, пусанський діалект навіть можна назвати популярним, бо його часто використовують як діалект у мові якогось героя чи героїні у корейських фільмах, серіалах тощо, що буде надавати йому більшої цікавості та різноманітності для глядачів.

Пусанський діалект, на відміну від сеульського діалекту, має більш різку та енергійну інтонацію. Також його особливістю є те, що носії діалекту Пусану зазвичай розтягують слова у місцях, де наявні букви *우* — «у» та *이* — «і», а *يو* — «йо» у багатьох словах буде спрощуватися до букви *오* — «о». Букви *ㅅ* — «ш», *ㅆ* — «шш» можуть замінювати у словах букву *ㅈ* — «дж». Цей діалект через свою агресивність в інтонації став вважатися чоловічим діалектом, тож чоловіки, які є носіями діалекту Пусану, рахуються, як більш привабливі, хоча жінки-носійки цього діалекту також вважаються доволі приємними у корейському суспільстві. Не менш цікавим фактом буде те, що пусанський діалект зі всіх корейських діалектів найбільше нагадує іноземні мови з Заходу за інтонацією, тож іноземцям він найбільше подобається.

Грамотично пусанський діалект має певні відмінності від літературної корейської мови. Якщо зазвичай на позначення переліку носії літературної мови використовують граматичну конструкцію *와/과* — «і», «та», то носії діалекту

Пусану застосовують слово *그리고* — «і», «потім», «після того» тощо. Також граматичні конструкції можуть піддаватися нетиповим для літературної корейської мови змінам. Наприклад, у інтимній формі спілкування *반말* — «панмаль» питальне слово *뭐야?* — «що?» носієм діалекту буде використовуватися у формі *뭐지?* — «що?». Те саме стосується офіційної форми ввічливості із закінченням *입니다/습니다*, коли, наприклад, слово *보다* — «дивитися» може бути граматично правильно, як *봅니다* — «дивитися» плюс граматики *입니다/습니다*, або діалектично видозмінено, як *봅니다요* — «дивитися» плюс діалектично видозмінена граматики *입니다/습니다*, що придасть слову більш офіційного відтінку. Замість стандартної граматики *세요* на позначення запрошення або наказу до дії, у пусанському діалекті використовується граматична форма *이소*. Зміни стосуються також лексичного використання. Літературне слово *먹다* — «їсти» у діалекті зміниться на *묵다* — «їсти». Тож, коли носій діалекту буде ставити типові запитання, наприклад, «як у тебе справи», це буде виглядати не як *밥 먹었어?* — «ти їв/їла?», «як справи?», а як *밥 묻나?*, *밥 묵었나?* — «ти їв/їла?», «як справи?». Слово *음식* — «їжа» у діалекті Пусану перетворюється на *엄식* — «їжа»; слово *도서관* — «бібліотека» перетвориться на *도서간* — «бібліотека». Також можуть бути фонетичні відмінності, коли буква *ㅅ* — «шш» вимовляється, як *ㅆ* — «ш» (Тисянчук, 2020).

У пусанському діалекті фраза за літературними нормами на панмалі *뭐 해?* — «що робиш?» зміниться граматично на нетипову форму *뭐 해얌?* — «що робиш?». Слово *저기서* — «там» буде використовуватися, як *저기서부터* — «там». У корейській кухні є страва під назвою *갈비* — «кальбі», що є реберцями, носії пусанського діалекту використовують її у фразеологізмі *갈비 하나 달랑 한푼* — «тільки одна секунда».

Отже, пусанський діалект зазвичай можна почути на південному сході Південної Кореї. Тим, що відрізняє його від інших діалектів та літературної

корейської мови є те, що його вимова більш різка та енергійна, також типовістю для носіїв діалекту Пусану є видозмінення стандартних граматичних форм, заміна букв у деяких одиницях лексичного складу та наявність власних фразеологізмів. Пусанський діалект дуже шанується серед корейського суспільства.

1.5 Діалект Чолладо

Діалект Чолладо, який корейською часто називають *전라도 방언*, де *전라도* — «Чолладо» та *방언* — «діалект», зазвичай можна почути на заході Південної Кореї у провінції Чолладо, містах Кванджу і Чонджу. Він має більш м'яку інтонацію на відміну від діалекту Пусану, також його особливістю є те, що корейці вважають носіїв діалекту Чолладо більш відкритими та щирими у стосунках людьми, тому про цей діалект у корейському народі думають, що він більш зухвалий. Якщо пусанський діалект використовують у фільмах, щоб зробити героя або героїню більш цікавим, то діалект Чолладо дістається героям, які є розбишаками, злодіями тощо. Носії діалекту мають схильність до видозміни голосних звуків, тому їх мова звучить відмінно від інших діалектів та літературної корейської мови. Діалект Чолладо має багато користувачів та вважається одним із тих діалектів, які сприяють розвитку корейської мови та культури Південної Кореї.

Особливою рисою носіїв діалекту Чолладо є те, що їх словом-паразитом є *저시기*, яке не має дослівного перекладу, бо використовуються мовцем під час того, коли він або вона намагаються пригадати якесь слово або ім'я. В українській мові, якщо пошукати відповідник до цього слова, можна почути «ну», «ось це», «типу» тощо. Також словом *저시기* носії діалекту можуть замінювати деякі слова, навіть якщо їх пам'ятають. Наприклад, *저시기 이것이 있어* — «Це лежить там».

Грамматичні конструкції у діалекті Чолладо доволі відрізняються. До прикладу, так само, як у пусанському діалекті, граматична форма *세요*, що слугує на позначення запрошення до дії, у діалекті має видозмінену форму *라우* або *지라우*, тобто, якщо використання стандартної граматичної форми літературної корейської

мови буде виглядати, як *청소를 하세요* — «Будь ласка, зроби прибирання», то у діалектній формі Чолладо вона буде виглядати, як *청소를 하라우 청소를 하지라우* — «Будь ласка, зроби прибирання». Під видозміну також потрапляють деякі букви. Буква *여* — «йо» замінюється на *예* — «є», буква *어* — «о» замінюється на *으* — «и» тощо. Тому літературні слова, як *여행* — «подорож» перетворюється на *예행* — «подорож», слово *먹다* — «їсти» на *묵다* — «їсти» і так далі.

Цікавою відмінною рисою носіїв діалекту Чолладо є використання притаманного тільки цьому діалекту питального закінчення *잉* — «ін». Тобто, коли носій діалекту ставить запитання, це не буде звучати стандартно як для літературної корейської мови, наприклад, *숙제를 했어요?* — «Ти зробив домашнє завдання?», а буде звучати *숙제를 해잉?* — «Ти зробив домашнє завдання?». Також на позначення літературних корейських слів *요즘*, *이제*, *지금* — «зараз» використовується типове тільки для діалекту Чолладо слово *시방* — «зараз».

Хоча більшість слів із лексичного складу літературної корейської мови також досить часто використовується носіями діалекту Чолладо, але деякі можуть інколи замінюватися на слова, які є більш притаманними цьому діалекту. Наприклад, у реченні *제니 씨가 학교에서 많은 수업을 공부해요* — «У школі Джені вивчає багато предметів» слово *공부하다* — «вчити» може замінюватися на слово *배껴* — «вивчати» на діалекті Чолладо, тож буде *제니 씨가 학교에서 많은 수업을 배껴* — «У школі Джені вивчає багато предметів». Також граматична форма минулого часу може набувати іншого вигляду серед носіїв діалекту. Наприклад, у реченні *어제는 왕준 씨가 재미있는 영화를 봤어요* — «Вчора Ванджун дивився цікавий фільм», де дієслово *보다* — «дивитися» при додаванні граматичної форми на позначення минулого часу *았/었요* буде мати вигляд *봤어요* — «дивився», «бачив», тоді як у мові діалекту Чолладо слово буде виглядати, як *봤*, тобто буде *어제는 왕준 씨가 재미있는 영화를 봤* — «Вчора Ванджун дивився цікавий фільм» тощо. Часто вживана у літературній корейській мові граматична форма *예제* на

позначення належності до когось або чогось у діалекті Чолладо часто буде замінюватися на граматичну форму *한테* з таким самим значенням. Тобто, замість *왕준 씨는 제니 씨에게 선물을 줬어요* — «Ванджун подарував Джені подарунок» буде *왕준 씨는 제니 씨한테 선물을 줬* — «Ванджун подарував Джені подарунок» тощо.

Отже, діалект Чолладо є популярним та відомим діалектом Південної Кореї, який навіть можна почути у фільмах та серіалах. Він має власні особливості фонетики, видозміни граматичних стандартних форм та використання лексичних одиниць літературної корейської мови. У корейському суспільстві його вважають діалектом зухвалих у гарному сенсі людей через його інтонацію та відкритий характер носіїв діалекту Чолладо.

1.6 Діалект Чеджу

Діалект Чеджу, який корейською мовою називають *제주말*, де *제주* — «Чеджу» і *말* — «мова», та *제주 방언*, де *방언* — «діалект», використовується на острові Чеджу Південної Кореї. Із усіх діалектів літературної корейської мови діалект Чеджу найбільше відрізняється за лексичним складом, фонетикою та використанням граматичних форм, тому корейці, які не є носіями цього діалекту, можуть взагалі не розуміти мовців острова Чеджу. Причиною такої відмінності може бути те, що діалект розвивався на окремому острові від Корейського півострову, через що носії діалекту рідко перетиналися з носіями інших діалектів Кореї. Також діалект острова Чеджу взяв лексичні запозичення, які не можна знайти в інших діалектах літературної корейської мови, у іноземних країнах, таких як Японія, Монголія та Китай через певні історичні події, які також включають до себе окупацію Монголією. Багато філологів вважають цей діалект не діалектом, а іншою окремою мовою Кореї, але самі корейці відкидають таку думку та продовжують називати його просто ще одним різновидом офіційної корейської мови.

У фонетиці діалекту Чеджу домінують глухі звуки, інший наголос у словах та нетипова для літературної корейської мова інтонація. Також голосні звуки носії діалекту зазвичай виділяють у своїй мові.

Лексичний склад діалекту Чеджу дуже відрізняється від складу літературної корейської мови. Фраза літературною корейською мовою *어서 오세요* — «вітаємо», «ласкаво просимо» на діалекті Чеджу буде мати зовсім інший вигляд, такий, як *흔저옵세예* — «ласкаво просимо». Також слова літературною мовою *고맙습니다* — «дякую» на діалекті буде *고맙수다* — «дякую», та відповідно *반갑습니다* — «приємно познайомитися» буде *반갑수다* або *반갑시오* — «приємно познайомитися» та навіть це слово може використовуватися замість корейського слова *안녕하세요* — «привіт». Хоча ще воно може мати вигляд, як *안녕하십니까* — «привіт».

Існує безліч слів, які у діалекті Чеджу зовсім не схожі на літературну лексику корейської мови. До прикладу, літературне слово *할머니* — «бабуся» на діалекті Чеджу має вигляд *할망* — «бабуся»; літературне слово *할아버지* — «дідусь» на діалекті Чеджу буде *하르방* — «дідусь» відповідно; слово *내일* — «завтра» має вигляд *날익* — «завтра»; слово *그래요* — «так», «звичайно» має вигляд *옵* — «так», «звичайно»; слово *어디* — «де» має вигляд *아두* — «де»; слово *시골* — «село» має вигляд *촌다라* — «село»; слово *여기* — «тут» має вигляд *드럴* — «тут»; слово *돌* — «камінь» має вигляд *돌무스* — «камінь»; слово *나무* — «дерево» має вигляд *낭구* — «дерево»; слово *채소* — «овочі» має вигляд *송키* — «овочі»; слово *산* — «гора» має вигляд *오름* — «гора»; слово *고양이* — «кішка» має вигляд *고냉이* — «кішка» тощо. Також така фраза літературною корейською мовою, як *뭐하고 있어요?* — «що робиш?» буде виглядати, як *뭐라해요?* — «що робиш?».

Отже, діалект острова Чеджу найбільше не схожий на літературну корейську мову, саме тому багато дослідників діалектів вважають його окремою мовою. Цей діалект має свій колорит, починаючи від інтонації та наголосів, закінчуючи змінами у лексичному складі корейською мовою або повністю заміною слів. Він має багату

культуру та історичну цінність, тому корейський народ та філологи-дослідники не втрачають до діалекту Чеджу інтерес та любов.

1.7 Чхунчхонський діалект

Діалект Чхунчхону, який корейською має назву 충청도 방언, де 충청도 — «Чхунчхон» та 방언 — «діалект», поширений у провінції Чхунчхон, у містах Чхонан і Теджон. Цей діалект має доволі повільну та м'яку інтонацію порівняно з іншими діалектами літературної корейської мови, тому корейцям він дуже подобається за свою красу та мелодійність. Його граматична складова не є настільки вимогливою, як у офіційної мови, тому стиль діалекту Чхунчхону нагадує більше розмовний стиль, бо його носії зазвичай люблять вживати скорочення слів. Також у його використанні може чути більш емоційна інтонація, що робить його звучання енергійнішим.

Фонетика чхунчхонського діалекту дещо відрізняється від літературної корейської мови. Наприклад, буква 오 — «о» замінюється на букву 우 — «у»; буква 요 — «йо» замінюється на 유 — «ю»; буква 자 — «дж» на 차 — «чх»; буква 마 — «п» на 미 — «м» тощо. Тому у діалекті входять такі слова, як 뽕 — «змія», що буде словом із офіційної лексики корейської мови, та 뽕 — «змія», що буде видозміненим словом діалекту Чхунчхон; слово 감자 — «картопля» буде виглядати, як 가차 — «картопля»; слово 안녕하세요 — «привіт» буде виглядати, як 안녕하세유 — «привіт»; слово 입 — «рот» буде виглядати, як 임 — «рот»; слово 모자 — «шапка» буде виглядати, як 무자 — «шапка»; слово 맞아요 — «правильно» буде виглядати, як 맞아유 або 겨유 — «правильно»; слово 타세요 — «сідайте (до транспорту)» буде виглядати, як 타슈 — «сідайте»; слово 가야 — «йти» буде виглядати, як 겨 — «йти» і так далі.

Звичайно, як і більшість діалектів Кореї, чхунчхонський діалект також має відмінності у лексичному складі мови. Наприклад, літературне слово 식탁 —

«обідній стіл» у діалекті Чхунчхону буде 밥상 — «обідній стіл»; слово 옷 — «вбрання», «речі» буде 옷차림 — «вбрання», «речі» відповідно; слово 여자 — «жінка» буде 제집애 — «жінка»; слово 굴파기 — «копання» буде 굴삭기 — «копання» тощо.

До того ж чхунчхонський діалект має власні слова, які притаманні тільки його носіям. Це можуть бути слова такі, як 뿌잉, яке не має перекладу та використовується при приємному здивуванні; поняття 빵셔틀 — «безкоштовний автобус»; слово 귀요미 — «мила дівчинка»; слово 예쁜이 — «красива жінка»; слово 물젓이 — «крапля дощу» тощо.

Отже, діалект провінції Чхунчхон має відмінності з літературною корейською мовою у інтонації, бо звучить більш м'яко та мелодійно, у фонетиці, бо носії діалекту часто замінюють букви у словах, лексиці, бо діалект має слова, яких немає в жодному діалекті корейської мови та у самій офіційній мові. Носіями цього діалекту зазвичай є корейці старшого покоління.

Висновки до Розділу 1

Отже, літературна корейська мова мала довгий шлях розвитку, що мало свій вплив на розвиток похідних від неї діалектів, таких, як діалект Сеулу, діалект Пхеньяну, діалект Пусану, діалект Чолладо, діалект Чхунчхону, діалект Чеджу тощо. Діалект Сеулу є офіційною корейською мовою, хоча із розвитком народної мови він також почав мати відмінності з літературною корейською мовою.

Багато філологів-дослідників вивчають діалекти мов світу, щоб глибше дізнатися історію країни та її культурний шлях. Діалекти Корейського півострову не є виключенням, вони є цінним ресурсом корейської історії та культури, також вони є символом корейського народу у понятті національної ідентичності.

Вивчення діалектів допомагає дізнатися, як діалекти пов'язані між собою, які спільності або відмінності вони мають та як вони вплинули на розвиток корейської літературної мови та інших діалектів Корейського півострову.

Кожен діалект має властиві тільки йому особливості, наприклад, фонетика, варіації використання граматичних конструкцій, відмінності у лексичному складі, інтонація мовця, навіть типовий характер носіїв певного діалекту і так далі.

Багато філологів-дослідників вивчають діалекти мов світу, щоб глибше дізнатися історію країни та її культурний шлях. Діалекти Корейського півострову не є виключенням, вони є цінним ресурсом корейської історії та культури, також вони є символом корейського народу у понятті національної ідентичності.

Вивчення діалектів допомагає дізнатися, як діалекти пов'язані між собою, які спільності або відмінності вони мають та як вони вплинули на розвиток корейської літературної мови та інших діалектів Корейського півострову.

РОЗДІЛ 2. ДІАЛЕКТИ ЛІТЕРАТУРНОЇ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ

Мова завжди існувала як важливий інструмент для більш зручного життя, комунікації людей не тільки з іншими людьми, а навіть із тваринами тощо. Мова допомагає взаємодіяти різним культурам, люди вчать іноземні мови, щоб мати змогу передати свій досвід, думки, різноманітні ідеї та просто інформацію людям, які живуть в інших країнах та хочуть дізнатися щось нове. Завдяки мові ми маємо змогу виражати свої емоції та почуття найбільш повно, а також дізнаватися культурні відмінності інших національностей зі своєю мовою навіть просто вивчаючи граматичні конструкції цієї іноземної мови.

Будь-яка мова має власну історію створення, вдосконалення та навіть виживання. Завдяки їй багато поколінь передавали свої цінності, знання, традиції тощо, додаючи нові слова, створюючи діалекти, які притаманні окремим регіонам країн, пишучи літературні твори, пісні, вірші, приказки та прислів'я та багато іншого.

На сьогоднішній день ми навіть не можемо уявити наш світ не тільки без рідної мови, але й іноземних мов, бо тільки спілкуючись з іншими людьми, які є представниками нашої національності або інших культур, ми маємо змогу налагоджувати зв'язки, поліпшувати дипломатичні відносини, ділитися технологіями, мистецтвом тощо.

2.1 Походження та розвиток літературної корейської мови

Корейська мова існує вже 1500 років, тож ми можемо сказати, що перші згадки про корейську мову були ще у третьому та четвертому століттях нашої ери. Ці згадки були писемними, та цікавим є те, що корейська мова записувалася китайськими ієрогліфами, тобто ханджа, тому що довгий час Корея перебувала під владою Китаю. Саму китайську мову знали лише вчені люди, а звичайний простий народ навіть не міг зрозуміти, що написано на папері, якщо у нього були якісь

проблеми з законом тощо. Саме тому корейська мова довгий час не мала змоги розвиватися як інші мови через народну творчість, літературу, науку та інше.

У п'ятнадцятому столітті четвертий Король Седжон Великий наказав групі вчених створити власне корейську писемність, яка б була легкою для простого народу. Також метою для створення Хангилю було ще й те, що навчання та просто використання корейської мови, яка записувалася за допомогою Ханджа, було проблематичне навіть для самих вчених. У результаті Хангиль був створений у 1443-1444 роках та вперше опублікований та задокументований у 1446 році у праці під назвою «Хунмім Чоним», що у перекладі українською буде «Настанова народу про правильні звуки» (Концевич, 2013). Цей документ був написаний виключно китайськими ієрогліфами та складався з двох частин. У першій частині розповідалося про те, як треба вивчати новий алфавіт, вона складалася із чотирьох сторінок та була найменшою. У другій частині, яка складалася майже з тридцяти сторінок, було описано структуру Хангилю, тобто граматичні конструкції, фонологічні особливості та навіть філософські пояснення, чому саме було вирішено створити Хангиль. Лише через довгий проміжок часу «Хунмін Чоним» було перекладено корейською мовою.

Однак, у вченому суспільстві все ще була жива думка про те, що тільки знання та використання Ханджа, тобто китайських ієрогліфів, могло вважатися шляхетним, тож більшість тогочасної вченої еліти продовжувала використовувати лише Ханджа при написанні літературних, поетичних або наукових робіт тощо, та не сприймати Хангиль. Це мало свій результат, бо через деякий час десятий король за часів Чосон Йонсангун заборонив використання Хангилю у діловому мовленні, тож зазвичай Хангиль використовував лише простий народ, більше всіх жінки та люди без освіти, бо він був набагато простіший для вивчення, ніж китайські ієрогліфи.

Лише через декілька століть, тобто у 1894 році, Хангиль перестав вважатися мовою простого люду та почав використовуватися на державному рівні у деяких документах та став національним символом. Хоч рівень впливу Китаю знизився, але Японія мала на меті поглинути корейську територію і право корейців на самоідентифікацію. Це і стало поштовхом для подальшого розвитку корейської

мови разом із Хангилом. Але коли Японія все ж таки захопила Корейський півострів у 1910 році та встановила заборону на корейську мову, саме Хангиль корейці підпільно викладали у деяких корейських школах, щоб хоч якось протидіяти японській пропаганді. Через декілька років все ще під правлінням Японії Хангиль можна було побачити у публікаціях тощо, а ще згодом вийшла система транскрибації Хангилю іноземними мовами. Однак, писемна корейська мова все ще була забруднена Ханджа, тобто лексичні корені були записані китайськими ієрогліфами, у той час як граматику записувалася за допомогою Хангилю. Це було подібним до японської мови, де існують дві абетки – Хірагана та Катакана, завдяки яким у японській мові також часто можна побачити Ханджа.

Після війни у 1945 році Корея позбулася впливу Японії та остаточно зробила Хангиль державною мовою. Також поступово корейці прибирали Ханджа з ужитку, тож сьогодні китайські ієрогліфи можна побачити лише у назвах деяких статей, газет, у назвах закладів тощо для більш точної передачі значення корейського слова або виразу. Але через втручання Китаю і Японії до розвитку корейської культури та мови у корейській мові досить часто можна побачити запозичення деяких слів із мов цих країн. Також сьогодні під час дослідження давніх корейських текстів, які були написані за допомогою китайських ієрогліфів, вчені не можуть зрозуміти значення багатьох Ханджа, бо у той час вчені корейці використовували Ханджа не разом із значенням, яке йому належало, а придумували його самостійно. Тому зараз неможливо дізнатися значення деяких китайських ієрогліфів, якщо до них немає пояснення значення.

Також слід зазначити, що корейська мова, тобто Хангиль, використовувалась для пояснення китайських текстів, для пояснення того, як слід читати китайські ієрогліфи, а також для проповідування Буддистської доктрини та Неоконфуціанства із подальшими спробами залучення до цих вірувань. Таке використання корейської мови зовсім її не відображало, але іноді Хангилом записували також власне корейські слова.

Під час Японського вторгнення на Корейський півострів у 1592 році на цілих сім років зупинився будь-який розвиток корейської мови, наприклад, перестали

публікуватися книжки Хангилем. Але після відновлення публікацій корейська мова зазнала значних змін. Деякі букви змінилися, а потім взагалі вийшли з користування, тобто зазнав змін правопис, також це торкнулося вимови, граматичних конструкцій та стилів мови. Цікавим є те, що навіть теми публікацій корейською мовою стали відрізнятися. До Японського вторгнення усі публікації Хангилем контролювалися так званою елітою – аристократами та королівськими представниками. Вони мали на меті слідувати Буддистським доктринам та нормам педагогіки, тому всі публікації не повинні були відхилятися від заданих тем. Але після довгої та жорстокої Імджинської війни уявлення корейського народу про буття значно змінилося. Звичайно, почало публікуватися багато матеріалів про саму війну, але корейці не обмежувалися лише цим травматичним досвідом. Корейською мовою публікувалися роботи, присвячені розвитку аграрних культур, мистецтва виготовлення речей власними руками, навіть комерційних справ тощо.

Також почала з'являтися нова література корейською мовою, включаючи поетичні праці, вигадані повісті тощо, що дало поштовх до розвитку нових літературних форм. Літературні діячі писали такі праці, як новели, власні замітки у газетному стилі, щоденники, журнали подорожей, поезії у нових стилях Шіджо та Каса.

Шіджо був найбільш популярним жанром серед цих двох, завдяки ньому корейські поети репрезентували поєднання кохання, власне життя та страждання. Структура віршів Шіджо складалася з трьох рядків, які мали на меті вираження якоїсь конкретної ідеї та почуття. Саме цей жанр корейської поетичної літератури розкриває погляд на красу та людських емоцій.

Інший поетичний жанр Каса, на відміну від жанру Шіджо, є довгим поетичним твором, де наявні чотири стовпця, які, зі свого боку, налічують 14-16 слів у кожному зі стовпців. Також характерним для цього жанру є те, що кожен стовпець має свою власну ідею, характер оповідання, описові методи тощо. Вірші Каса добре підходять для корейської традиційної музики, бо мають доволі ритмічну структуру та досить емоційний сенс. Навіть зараз ці два жанри мають

важливе значення та популярність у корейському суспільстві та серед іноземних поціновувачів корейської культури.

Також користувався популярністю так званий місцевий або народний роман. У романах цього жанру були наявні аристократичні мотиви, хоча в основному їх створювали люди, які не входили до аристократії. Темами для романів ставали історії кохання, мелодрами, критика соціуму, моральні повчання або історії про борців за справедливість тощо.

Десь у кінці шістнадцятого століття до Кореї почали приходити західні цінності, включаючи якісь культурні особливості та навіть релігію. Католицизм став впізнаваний у корейському суспільстві, а потім завдяки цьому корейці почали дізнаватися набагато більше про географію, астрономію та інші галузі науки. Саме з цього моменту Захід також почав мати вплив на подальший розвиток корейської мови аж до сьогоднішнього дня.

Наразі відомо, що за допомогою Хангилю були перекладені та опубліковані праці щодо рекомендацій від віспи, настанови стосовно народження немовлят та їх лікування. До цих матеріалів додавалася ще редакція китайською мовою. Також Хангиль використовувався в енциклопедіях, які були присвячені Китайській медицині з травами. Викладення матеріалу було виключно китайською мовою, але назви рослин та трав подавалися з транскрипцією на Хангилі. До того ж, були написані праці, як зазначено вище, про Імджинську війну, корейських історичних діячів, корейське роз'яснення китайських Неоконфуціанських текстів, Неоконфуціанських книг про манери, посібники з перекладу, виклад корейською мовою китайського посібника щодо того, як робити порох, китайські лінгвістичні посібники, матеріали для вивчення китайської та японської мов та багато інших. Хангилям були написані так звані Королівські едикти, тобто Королівські укази, у яких передавалися слова Короля до народу. Таких едиктів налічувалося більш ніж двадцять штук. Також корейські науковці працювали над китайськими воєнними настановами, пам'ятками про солдатів, які загинули під час воєн із Японією, захищаючи Корейський півострів, керівництвами стосовно того, як треба вести побут, перекладами китайських релігійних текстів, королівських указів щодо

Католицизму та про лексичний склад різних мов, включаючи китайську, корейську, японську мови тощо. Це все мало важливий та великий історичний вплив на лінгвістику корейської мови, допомагаючи розвивати термінологію про зоологію, рослинний світ, мінерали та інше (Jae Jung Song, 2005).

Щоденники були написані на Ханглилі та присвячені власному життєвому досвіду автора чи авторки цих щоденників. Вони є абсолютно важливими для розуміння того, як жилося у час династії Чосон, які культурні звички та уявлення про життя були притаманні тогочасним корейцям тощо. Вони були частиною спадщини кожної корейської родини, яка мала можливість створювати такі щоденники. Зазвичай записи робили на шовковій тканині або традиційно на папері, але через те, що частіше для інших записів використовували дощечки з дерева або папірусну бумагу, такі щоденники вважали гіршими за якістю матеріалів. Як вже було сказано, щоденники створювали для того, щоб задокументувати якісь важливі, на думку автора, моменти життя, почуття та емоції, традиції або культуру тощо. Тому при створенні щоденника не існувало ніяких літературних норм чи правил, усе залежало від бажання того, хто їх писав. У той час вчені люди багато часу витрачали на освіту та науку, тому у їх щоденниках не можна було зустріти якісь помилки у граматиці чи правописі, саме тому такий тип літератури відрізнявся особливою майстерністю. Так як щодо ведення щоденника не було ніяких правил, у них часто можна побачити записи у формі нотаток, коротких записів, заміток тощо, бо автори записували свої враження швидко та не замислюючись над тим, яка повинна бути форма. Також є випадки, коли щоденники писали про трагічні смерті родичів, яких вбили, або про судові справи.

Вже було сказано, що корейська мова зазнала значних змін після війни з Японією. Раніше науковці та літературні діячі дотримувалися стандартних тогочасних норм мови, але коли ці норми, можемо сказати, зникли, науковці почали створювати свої праці з власними новими граматичними правилами, які видозмінювалися протягом століть, але приблизно у дев'ятнадцятому столітті мовні норми корейської мови прийшли до сталого стандарту та вже мали схожість із сьогоденною літературною корейською мовою.

Остаточне становлення корейської мови відбулося у дев'ятнадцятому столітті, коли Корея почала відкриватися для інших країн не тільки культурно, але ще стосовно питання комерції. Через те, що Кореї стали доступні нові технології, знання Заходу тощо, серед науковців почався новий період освіти. Вони почали впроваджувати нові освітні реформи та модернізації. Найбільше, чого торкнулися ці впровадження, була саме корейська мова. Мова потребувала систематизації у письмі та мовленні. Раніше існувало декілька форм письма. Китайське письмо вважалося найбільш вподобаним для аристократії, тож зазвичай його використовували для офіційних документів та подібних письмових паперів. Хангиль, зі свого боку, був не таким авторитетним серед наукової еліти. Тому він був найменш систематизований та логічний у послідовності. Хангилом зазвичай користувалися державні працівники або люди, які мали справу з менш офіційними паперами, але у той же час вони змішували Хангиль із запозиченнями з китайської мови. Але, звичайно, коли постало питання про систематизацію письма та мовлення корейської мови та відхід від китайської мови, у цього руху були свої противники. Навіть до сьогодні ведуться запеклі сперечання про те, що треба використовувати виключно Хангиль та виключити з корейської мови Ханджа і про те, що Хангиль має функціонувати лише з Ханджа, тобто китайською мовою. Цікавим є те, що сьогодні корейці старшого покоління знають більше Ханджа, ніж молоді корейці. Головним твердженням прихильників Ханджа щодо захисту використання цієї системи є те, що на їх думку, китайська система письма допоможе зберегти традиційну лексику корейської мови, яка є віддзеркаленням широкої корейської культури та історії.

Перша зміна у статусі китайської мови на території Корейського півострову стосувалася щоденника подорожей Ю Гілджуна 1895 року видавництва. Цей літературний твір вважається відомою класичною корейською літературою. Новаторством є те, що автор використав поєднання китайської мови разом із Хангилом. Потім такий стиль почали використовувати у більшості корейських газет, тож можна сказати, що китайська мова почала втрачати авторитетність серед вченої та аристократичної еліти. Щоденник Ю Гілджуна потім був перекладений

багатьма мовами, а сам твір містить у собі відомості про культуру та історію Кореї до початку окупації Японією.

Твори та публікації тільки на Хангилі також розвивалися. Хоча століття назад були автори, які не використовували Ханджа у своїх працях, але на початку дев'ятнадцятого століття ця тенденція швидко розповсюджувалася. У літературних романах та все ще залишали назву китайською мовою, однак сам твір був написаний виключно Хангилем. Проте деякі корейські газети відмовлялися друкувати свої назви китайською мовою, тож їх матеріал зовсім не містив китайських ієрогліфів. Це посилювало вплив на корейське суспільство, яке вже нарешті хотіло відокремити себе від Японії та Китаю, ставши абсолютно незалежними, та орієнтуватися виключно на Західні цінності та ідеї. Лише після 1945 року написання текстів виключно на Хангилі набуло широкого розповсюдження. Північна Корея раніше ніж Південна Корея відмовилася від використання Ханджа, бо вони не хотіли мати схожу систему письма з Японією, але Південна Корея ще продовжувала дотримуватися суворих правил стосовно того, що у газетних статтях або у офіційних документах має бути китайська система письма. Однак, художня література була вільна від цього правила, тому її створювали виключно на Хангилі, як було зазначено до цього. Тільки у 1990-х роках у Південній Кореї використання Ханджа зійшло майже на нуль, сьогодні їх можна побачити лише як уточнення до деяких корейських слів частіше у назвах, ніж у самому тексті.

Із становленням стандартизації корейської мови та зміною орієнтирів у бік Заходу в лексиці з'явилися тисячі нових слів, які були запозичені з західних мов. Корейці не були у цьому новаторами, так як спершу західний світ відкрився для японців, які перші з азійських країн почали переймати не тільки західні технології та культуру, але ще й поповнили словниковий запас японської мови. Проте система запозичення корейців не була звичайною. Якщо і була іноземна мова, яку Корея могла розуміти, це звичайно була китайська. Майже ніхто не розумів англійської мови, до прикладу, тож запозичення відбувалися через китайську мову. Науковці робили переклад коренів слів китайською мовою. Таким чином багато запозичених

слів із західних мов через роки ставали словами виключно корейської або навіть японської мов, бо були зовсім не схожі на свій оригінал. Але з плином часу, коли китайська мова втрачала свій авторитетний статус, запозичення у корейську мову відбувалися вже напряду з іноземних мов без втручання Ханджа. Але разом із запозиченнями виник рух заміни цих нових слів на виключно корейські. Після відокремлення від окупаційних Китаю та Японії у багатьох представників вченого товариства Кореї національна самоідентифікація та гордість за свою країну та за існування Хангилю стала лише міцнішою, тому вони були противниками іншомовних запозичень. Цей рух знайшов підтримку навіть у Міністерстві Освіти Кореї, тому деякі запозичення були замінені на власне корейські слова. Проте у результаті лексичний запас корейської мови поповнювався власне корейськими словами без допомоги цього руху, бо самі корейці хотіли замінювати китайські та японські запозичення, щоб звільнитися до кінця від впливу цих країн. Дух патріотизму корейців дійшов навіть того, що дітям почали давати імена, які були власне корейськими словами. Вони могли бути словами, які означали річку, потік, небо, зірку, квітку, сяйво та інші. Навіть сьогодні ця тенденція не зупиняється.

Отже, корейська літературна мова пройшла довгий та тернистий шлях до такої мови, яку ми знаємо сьогодні. Вона має велику історію боротьби за виживання, яка пов'язана з окупацією Китаєм та Японії, а також культурними змінами. Корейська мова не схожа на жодну мову в світі, а Хангиль сприяв освіченості населення у давні часи. Також Хангиль входить до світової спадщини ЮНЕСКО. Саме боротьба за мову допомогла корейському народу позбутися загарбників та зміцнити свій дух патріотизму по відношенню до своєї країни та корейської мови. Сьогодні корейською мовою захоплюється весь світ, вивчаючи її.

2.2 Діалектна основа літературної корейської мови

Літературна корейська мова не розвивалася окремо від діалектів, можна сказати, що завдяки діалектам Корейського півострову офіційна корейська мова сьогодні має саме такий вигляд. Вона, як ми вже знаємо, має довгу та багату історію

становлення та навіть боротьби за існування. Корейська мова переважно ґрунтується на центральному діалекті Кореї, тобто сеульському діалекті, тож між ними є багато спільного, тож носії офіційної мови та діалекту Сеулу не мають складнощів у питанні розуміння один одного.

Але інші діалекти Кореї також мали та мають свій вплив на літературну мову. Під їх впливом носії літературної корейської мови можуть змінювати вимову слів та інтонацію, наприклад, літературна мова зараз віддзеркалює особливості діалектів Чхунчхона та Чолладо, коли звуки ㅋ — «к», ㄷ — «д» та ㄸ — «дж» вимовляються по-різному. В основному діалекти Корейського півострову не дуже яскраво знаходять відображення в літературній корейській мові. Частіше їх можуть використовувати для посилення значення слова, для того, щоб передати більшу емоційність, яка притаманна окремому діалекту Корейського півострову. Як вже було зазначено у розділі про діалекти, деякі діалекти корейської мови мають такі вирази, яких не існує в літературній корейській мові, наприклад, таким діалектом є діалект Пхеньяну. Така ж ситуація стосується до граматик, коли у діалектах вони мають відмінне значення. Тож носії літературної корейської можуть використовувати ці відмінності для посилення передачі сенсу того, що вони хочуть сказати.

Також слід зазначити, що діалекти Корейського півострову допомогли у розвитку літератури Кореї. Хоча саме літературний напрямок писемності у давнину допоміг виживанню та розвитку Хангилю, але зараз саме діалекти літературної корейської мови є одними з чинників її розвитку. Літератори Південної Кореї дуже часто використовують у своїх творах поміж літературної корейської мови діалекти, щоб глибше показати традиції різних регіонів Південної Кореї, повноту мови та своє вміння використовувати різні мовні стилі тощо. Зазвичай у літературній сфері мовної культури популярністю користується діалект Чолладо, навіть у звичайному житті цей діалект дуже поширений серед населення, а у літературі Північної Кореї, звичайно, використовується діалект Пхеньяну.

Діалекти літературної корейської мови часто використовуються під час створення поезії, тому що у поєднанні з літературною корейською мовою таким

чином можна закласти у вірші чи пісні особливий ритм та мелодію. У всіх мовах світу існують народні казки, які називаються народними саме через те, що вони не записувалися, а передавалися від однієї людини до другої через мову. Корейська мова не є виключенням, тож коли народні казки подорожували разом із людьми з одного регіону до іншого, їх літературна мова наповнювалася особливостями від носіїв різних діалектів, тож сьогодні деякі особливості були перенесені у власне літературну корейську мову, та взагалі народні казки мають надзвичайний колорит та індивідуальність.

Отже, літературна корейська мова розвивалася разом із іншими діалектами, коли носії діалектів отримали змогу спілкуватися між собою. Кожен із діалектів має свою низку особливостей, які дуже часто слугують для доповнення як емоційного, так і літературного офіційної корейської мови. Вони надають їй більшу варіативність і експресивність, що допомагає розвитку не тільки літературної корейської мови, але й культурної сфери життя Корейського півострову. Але також діалекти корейської мови можуть видозмінювати її настільки, що лінгвісти змушені створювати низку правил та словники для стандартизації літературної мови. Однак без діалектів літературна корейська мова не набула б такого колориту та різноманітності від лексичного складу до фразеологічних одиниць.

Висновки до Розділу 2

Таким чином, дослідження походження та розвитку літературної корейської мови є не тільки захоплюючою темою, але й корисним джерелом інформації для подальшого ефективного вивчення не тільки корейської мови та культури, а ще інших іноземних мов та діалектів усього світу. Мова завжди слугувала не лише для комунікації людей, але й для розуміння культурних та соціальних особливостей кожної країни та нації.

Корейська мова пройшла тернистий шлях від відокремлення від китайської мови та спроб окупаційних військ Японії до її систематизації на прикладі японської мови та до створення власної системи письма Хангиль, який увійшов до світової

спадщини ЮНЕСКО. Останні десятиліття корейська мова стає все більше популярною мовою для дослідження та вивчення іноземцями, тому з кожним роком з'являється дедалі більше праць по її вивченню. Дослідження діалектів також грає велику роль у обізнаності стосовно їх літературних мов. Вони є неоцінним джерелом усвідомлення того, яким чином культура, соціальний статус носія діалекту тощо впливають на розвиток літературної мови та нових діалектів. Діалекти Південної Кореї мають свій вклад у розвиток літературної корейської мови, роблячи її насиченою емоційно, культурно тощо.

ВИСНОВКИ

У першому розділі ми розглянули методи дослідження діалектів та діалекти Кореї, такі, як діалект Сеулу, діалект Пхеньяну, діалект Пусану, діалект Чолладо, діалект Чеджу та діалект Чхунчхону.

Кожен із діалектів має властиві лише йому особливості, включаючи заміни звуків у словах, різні наголоси, відмінність у інтонаціях від різких до м'яких, різний історичний розвиток через відстань між населеними пунктами тощо. Вони глибоко цінуються серед корейського суспільства та є невичерпними джерелами для вивчення корейської історії у дослідницьких колах. Деякі діалекти настільки популярні, що використовуються навіть у корейських фільмах та серіалах, як діалект Пусану та Чолладо.

Дослідники мови створили низку методів для дослідження діалектів, бо вони розуміли, що діалекти мають пряме відношення до розвитку літературної мови. Було створено безліч довідникових матеріалів з граматики та лексики, які присвячені діалектам різних мов світу. Цьому допомогло розвиток методів, коли дослідники безпосередньо спілкувалися з носіями діалектів різного соціального статусу, вікової групи тощо. Також були створені методи анкетування носіїв діалектів, коли їм давали завдання на переклад речень літературною мовою на діалект цієї мови. Прослідковуючи закономірності в отриманих результатах опитувань, дослідники-лінгвісти зрозуміли більше про вплив діалектів на літературну мову та різновиди самих діалектів, коли відмінності є навіть в залежності від віку носія діалекту або його сфери діяльності чи умов життя. Також завдяки цим результатам були створені лінгвістичні атласи різних країн світу, різноманітні довідникові діалектичні матеріали, словники, алфавіти, мапи тощо. Наприклад, діалекти можуть бути місцевими, регіональними та національними тощо. Їх класифікації сприяли багато філологів-дослідників діалектів, які за допомогою вербальних та невербальних методів дослідження створили об'ємну базу матеріалів про діалекти мов світу, такі, як лінгвістичний атлас Франції, Німеччини, Міжнародний фонетичний алфавіт, багато мап діалектів світу та багато

іншого. Також було створено низку методів дослідження діалектів, наприклад, метод генеративної граматики, метод опитування та метод анкетування або завдання з перекладами речень на діалекти.

Діалекти, які утворюються шляхом розвитку народної мови, мають певні відмінності між спорідненими діалектами та мови, від якої вони утворилися. Ця відмінність зазвичай відображається у фонетиці, граматичних конструкціях, лексичному складі мови та наявності власних лексичних одиниць або цілих висловів.

Сьогодні на розвиток діалектів має вплив Інтернет та розвиток низки соціальних мереж, де люди мають змогу розмовляти з представниками різних мов та діалектів, що дозволяє дізнаватися про ці мови та діалекти більше і розвивати їх. Але також це може мати негативний вплив через появу нових жаргонізмів Інтернету, які будуть замінювати слова у багатьох носіїв різних діалектів, таким чином знищуючи його лексичний склад тощо.

У другому розділі ми розглянули зародження корейської системи письма Хангиль, її подальший розвиток в умовах китайської та японської окупації та історичний розвиток літературної корейської мови під впливом діалектів Корейського півострову у минулому та сьогодні.

Було зазначено, що довгий час Корейський півострів не мав права на користування своєю мовою через довготривалий вплив китайської діаспори на розвиток Кореї, через що навіть сьогодні у корейській мові можна побачити систему китайський ієрогліфів Ханджа.

Століттями після свого створення у 1443-1444 роках Хангиль використовувався як мова простого народу, бо він був простий для вивчення малоосвіченими людьми та тому, що китайська система письма Ханджа була престижною мовою серед наукової та аристократичної еліти тогочасної Кореї, і для пояснення китайських королівських едиктів або різноманітних посібників із медицини тощо. Лише згодом Хангиль почав отримувати все більший статус завдяки його використанню у літературних жанрах, таких як поезії Шіджо та Каса.

Остаточне становлення літературної корейської мови відбулося у кінці дев'ятнадцятого століття, коли Хангиль почали використовувати від офісних працівників, так званих клерків, та у низці державних документів. Насьогодні Хангиль є офіційною літературною мовою Південної Кореї та входить до списку культурної спадщини ЮНЕСКО.

Отже, літературна корейська мова має велику історію становлення та виживання, а діалекти зараз допомагають дізнаватися більше історичних відомостей про Хангиль. Але сьогодні дослідження діалектів літературної корейської мови має дуже важливе значення для того, щоб діалекти не зникали через широке застосування офіційної мови у літературі, ЗМІ, соціальних мережах, на телебаченні тощо.

Розвиток діалектів вплинув на розвиток літературної корейської мови, хоча довгий час жителі різних регіонів Корейського півострову не мали змоги вільно подорожувати від однієї місцевості до іншої та розвивати діалекти поряд із іншими діалектами. Але з плином часу та з появою нових технологій така можливість з'явилася, тож літературна корейська мова дуже часто дотикається до певних особливостей діалектів Кореї. Носії діалектів привносять до літературної мови свої особливості інтонації, вимови та використання слів. Деякі діалекти Кореї, наприклад, діалекти Чолладо або Пусану є настільки популярними серед корейців, що самі носії літературної мови або починають запозичувати щось із цих діалектів або використовувати їх у створенні фільмів, серіалів, літературних творів тощо для більшого емоційного ефекту або для більшого різнобарв'я корейської мови тощо.

Що стосується літератури, корейські письменники та поети дуже часто використовуються діалекти для того, щоб відобразити усю красу, різноманітність, культурну різнобарвність корейської мови тощо. Завдяки діалектам літературна корейська мова стає більш мелодійною та ритмічною, бо кожен із діалектів приносить до неї свої інтонаційні особливості або особливості у вимові певних звуків або слів.

АНОТАЦІЯ

이 연구는 문학 한국어와 그 말의 방언 기반에 대해서 조사하고 분석한 보고서이다. 한국어의 다양한 방언이 어떻게 문학 한국어에 영향을 미치는지, 문학 작품에서 방언이 어떻게 사용되는지, 그리고 방언의 사용이 한국 문학의 정체성에 미치는 영향에 대해서 다룬다. 이 보고서는 방언과 문학 한국어의 상호 작용을 이해하고 한국 문학을 이해하는데 중요한 역할을 하는 문제를 탐구한다. 연구 결과는 방언이 한국 문학의 다양성과 풍부함에 큰 영향을 미치며 문학 작품에서 방언의 사용은 작품의 분위기와 캐릭터 특성을 강조하는데 중요한 역할을 한다. 또한, 방언이 한국어 문학의 정체성과 문학적 유산을 유지하는데 역할을 한다는 결론을 도출하였다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Song, J. J. (2005). *The Korean language: Structure, use and context*. New York: Routledge.
- Lee, K.-M., & Ramsey, S. R. (2011). *A history of the Korean language*. New York: Cambridge University Press.
- Jeon, L., & A, B. (2013). *Drawing boundaries and revealing language attitudes: Mapping perceptions of dialects in Korea*. Texas: University of north Texas.
- Jaehoon, Y. (2012). Korean dialects: A general survey. *The Languages of Japan and Korea*. Abingdon and New York: Routledge, 168–185.
- Григорян, Я. (2018). Письменный и разговорный корейский язык. *Казанский вестник молодых ученых*. Казань: Институт международных отношений, истории и востоковедения Казанского (Приволжского) федерального университета, 91–93.
- Сік, К. Д. (2011). Проблеми корейської мови в контексті існування двох держав. *Східний світ*, 4, 121–124.
- Ким, Г. Н. (2003). *Рассказы о родном языке*. Алматы: Казак университета.
- Ким, И. (2014). Лексическая и терминологическая вариативность в корейском языке. *Вестник Московского университета*, 3, 139–147.
- Концевич, Л. (2013). *Мир "Хунмин чонъыма"*. Москва: РОО "Первое марта".
- Куротченко, К., Леонов, М., & Швецов, Ю. (2005). *Корейский язык (Учебное пособие)*. Москва.
- Ли, И., Ли, С., & Чхэ, В. (2005). *Корейский язык. История и современное состояние*. Москва: РОО "Первое марта".
- Пашков, Б., Ким, Ф., Мазур, Ю., & Мальков, Ф. (1961). *Корейский язык. Сборник статей*. Москва: Издательство восточной литературы.
- Мазур, Ю. (1960). *Корейский язык*. Москва: Издательство восточной литературы.
- Мозоль, Т. (2018). Языковая ситуация на Корейском полуострове спустя 70 лет после разделения. *У КНДР и РК - 70 лет*. Москва: ИДВ РАН, 358–372.

Пронина, С. (2008). Социокультурные особенности функционирования современных корейских диалектов. *Вестник Челябинского государственного университета*, 13, 159–162.

Розмахов, М. Ю. (2016). Основные черты современного корейского языка в свете теории вариантности. *Ежеквартальный рецензируемый, реферируемый научный журнал "Вестник АГУ"*, 2, 106–110.

Смертин, Ю. (2018). Корейская письменность: история создания и борьбы за существование. *Археология и этнография понтийско-кавказского региона*. Краснодар: Кубанский государственный университет, 6, 123–135.

Сухинин, В. (2020). Иероглифическая письменность в современной Корее. *Филологические науки в МГИМО*, 2, 116-124.

Трофименко, О. (2012). Что такое "Коре мар"? *Восточные языки: лингвистика, методика*, 4, 115–120.

Тысянчук, А. (2020). Классификация диалектов корейского языка в Республике Корея. *Казанский вестник молодых ученых*, 4(2), 38–44.

Чун, И. С., & Погадаева, А. (2021). *Все секреты корейского языка*. Москва: ООО "Издательство АСТ".

Эскина, Э., & Юничева, Л. (2018). История корейского языка. *Казанский вестник молодых ученых. Дискуссионная трибуна*. Казань: Институт международных отношений истории и востоковедения Казанского (Приволжского) федерального университета.

이 현희 (1992). *북한의 국어사 및 국어학사 연구*. 서울: 서울 대학교 인문대학.

조 준학, 박 남식, 장 석진, & 이 정민. (1981). 언어접촉과 관련된 사회언어학적 연구. *한국인의 언어의식*. 서울: 서울 대학교 어학 연구소, 17, 167-197.

최명옥.(1998) *국어의 방언 구획 새국어생활*. 서울: 서울 대학교 국어국문학과 교수, 6-29.